

ĐỀ CƯƠNG HỌC PHẦN

CÁC VẤN ĐỀ TOÀN CẦU

Global Issues

1. Thông tin về giảng viên

- Họ và tên: Hoàng Khắc Nam
- Chức danh, học hàm, học vị: Giáo sư, Tiến sĩ
- Thời gian và địa điểm làm việc:
 - Chiều thứ hai và thứ năm hàng tuần
 - Tại Khoa Quốc tế học, Trường Đại học Khoa học Xã hội và Nhân văn, Đại học Quốc gia Hà Nội
- Địa chỉ liên hệ: Khoa Quốc tế học,
Trường Đại học Khoa học Xã hội và Nhân văn,
336 Nguyễn Trãi Thanh Xuân, Hà Nội
- Điện thoại: 824. 3858 4599 Email: hoangkhacnam@gmail.com
- Các hướng nghiên cứu chính:
 - Lịch sử Quan hệ quốc tế
 - Lý luận Quan hệ quốc tế
 - Các vấn đề toàn cầu
 - Nghiên cứu Đông Á
- Trợ giảng: Nghiêm Tuấn Hùng
- Chức danh, học hàm, học vị: Tiến sĩ
- Thời gian và địa điểm làm việc:
 - Chiều thứ hai và thứ năm hàng tuần
 - Tại Viện Kinh tế và Chính trị thế giới, Viện Hàn lâm Khoa học Xã hội Việt Nam
- Địa chỉ liên hệ: Viện Kinh tế và Chính trị thế giới
Viện Hàn lâm Khoa học Xã hội Việt Nam
Số 1 Liễu Giai, Ba Đình, Hà Nội

- Điện thoại: 824. 3858 4599 Email: tuanhung_3110@yahoo.com

2. Thông tin chung về học phần

- Tên học phần: Các vấn đề toàn cầu
- Mã học phần: ITS 3021
- Số tín chỉ: 3
- Học phần: Bắt buộc:
- Các môn học tiên quyết:
- Các môn học kế tiếp:
- Địa chỉ Khoa/Bộ môn phụ trách môn học: Khoa Quốc tế học

Tầng 2, nhà B, 336 Nguyễn Trãi, Hà Nội

- Số giờ tín chỉ: Lý thuyết: 30

Thực hành: 15

Tự học:

3. Mục tiêu của học phần

3.1. Mục tiêu chung

Sinh viên nắm được những kiến thức cơ bản về các vấn đề toàn cầu và có khả năng vận dụng những kiến thức này vào nghiên cứu và hợp tác trong các công việc liên quan đến các vấn đề toàn cầu.

3.2. Chuẩn đầu ra của học phần

- Kiến thức:

+ Sinh viên nhận biết được những kiến thức cơ bản về các vấn đề toàn cầu như khái niệm và phân loại, vai trò trong đời sống, thực trạng hiện nay của từng vấn đề được học. Sinh viên cũng nhận biết được vị trí và vai trò của các vấn đề toàn cầu trong quan hệ quốc tế, những tác động chủ yếu của chúng đối với quan hệ quốc tế cũng như xu hướng và hình thức hợp tác quốc tế hiện nay để giải quyết các vấn đề toàn cầu.

+ Sinh viên nhận biết được ý nghĩa của các vấn đề toàn cầu đối với sự nghiệp phát triển của nước ta hiện nay cũng như tầm quan trọng của việc tăng cường hợp tác quốc tế để giải quyết các vấn đề này ở Việt Nam.

+ Sinh viên giải thích được được vai trò và tác động qua lại giữa các vấn đề toàn cầu đối với đời sống nhân loại nói chung, đối với quan hệ quốc tế nói

riêng. Từ đó, sinh viên có cái nhìn tổng hợp và toàn diện hơn về các vấn đề quốc tế, về mối quan hệ giữa phát triển và quan hệ quốc tế.

+ Sinh viên có khả năng vận dụng kiến thức về các vấn đề toàn cầu để nghiên cứu quốc tế nói chung, trong hợp tác quốc tế sau này ở nhiều lĩnh vực công tác khác nhau.

- *Kỹ năng:*

+ Sinh viên có kỹ năng phát hiện và giải quyết vấn đề.

+ Sinh viên có kỹ năng làm việc chủ động, phối hợp và dẫn dắt nhóm thông qua các hình thức như thảo luận, làm việc theo nhóm

+ Sinh viên có kỹ năng phản biện, phê phán

- *Thái độ, chuyên cần:*

+ Sinh viên cảm thấy hứng thú tìm hiểu, nghiên cứu về các vấn đề toàn cầu trong quan hệ quốc tế nói chung và trong quan hệ đối ngoại của nước ta nói riêng.

+ Sinh viên có được sự chủ động hơn cũng như tinh thần độc lập nhất định trong học tập và nghiên cứu quan hệ quốc tế.

+ Sinh viên có thể nhận định được khả năng, ưu thế cá nhân để từ đó xác định được định hướng nghiên cứu và công việc trong tương lai.

4. Tóm tắt nội dung học phần

Môn học cung cấp bức tranh toàn cảnh về các vấn đề toàn cầu hiện nay trên thế giới. Môn học đi sâu giới thiệu về những vấn đề toàn cầu nổi bật hiện nay trên thế giới cũng như đối với Việt Nam như vũ khí hủy diệt hàng loạt, môi trường, dân số, tội phạm quốc tế, năng lượng, đói nghèo,...

Môn học cung cấp cho sinh viên những kiến thức cơ sở về các vấn đề toàn cầu từ khái niệm, phân loại, quá trình hình thành và phát triển, thực trạng hiện nay, tình hình và các phương thức hợp tác quốc tế, thuận lợi và khó khăn trong việc giải quyết các vấn đề toàn cầu.

Môn học cũng giới thiệu cơ sở lý luận về vấn đề toàn cầu như khái niệm và phân loại, nền tảng quy định tính toàn cầu của vấn đề, các lý thuyết và quan niệm khác nhau trong từng vấn đề toàn cầu. Qua đó, môn học góp phần trang bị cơ sở lý luận và phương pháp nghiên cứu quan hệ quốc tế, giúp sinh viên có khả năng phân tích các hiện tượng và vấn đề khác nhau trong thực tiễn quan hệ quốc tế.

5. Nội dung chi tiết học phần

1. Dẫn nhập về các vấn đề toàn cầu

- 1.1. Dấu hiệu của vấn đề toàn cầu
- 1.2. Khái niệm các vấn đề toàn cầu
- 1.3. Mục đích nghiên cứu các vấn đề toàn cầu
- 1.4. Quá trình phát triển nhận thức về các vấn đề toàn cầu
- 1.5. Danh mục các vấn đề toàn cầu

2. Vũ khí huỷ diệt hàng loạt

- 2.1. Khái quát về vũ khí huỷ diệt hàng loạt
 - 2.1.1. Vũ khí hạt nhân
 - 2.1.2. Hệ thống mang chở
 - 2.1.3. Vũ khí hoá học
 - 2.1.4. Vũ khí sinh học
- 2.2. Nội dung vấn đề vũ khí huỷ diệt hàng loạt
 - 2.2.1. Nguyên nhân chạy đua hạt nhân và phổ biến vũ khí huỷ diệt hàng loạt
 - 2.2.2. Tình hình kho vũ khí huỷ diệt hàng loạt hiện nay
 - 2.2.3. Hậu quả của chạy đua hạt nhân và phổ biến vũ khí huỷ diệt hàng loạt
- 2.3. Hợp tác quốc tế trong giải trừ vũ khí huỷ diệt hàng loạt
 - 2.3.1. Nội dung hợp tác quốc tế trong giải trừ vũ khí huỷ diệt hàng loạt
 - 2.3.2. Hình thức hợp tác quốc tế trong giải trừ vũ khí huỷ diệt hàng loạt
 - 2.3.3. Vấn đề tồn tại trong việc hợp tác quốc tế giải trừ vũ khí huỷ diệt hàng loạt

3. Dân số

- 3.1. Khái quát về dân số
 - 3.1.1. Khái niệm dân số
 - 3.1.2. Khái niệm tăng dân số
 - 3.1.3. Các lý thuyết về dân số
- 3.2. Nội dung vấn đề dân số
 - 3.2.1. Nguyên nhân tăng dân số

- 3.2.2. Tình hình tăng dân số của thế giới
- 3.2.3. Hậu quả của vấn đề tăng dân số
- 3.3. Hợp tác quốc tế trong vấn đề dân số
 - 3.3.1. Nội dung hợp tác quốc tế trong vấn đề dân số
 - 3.3.2. Hình thức hợp tác quốc tế trong vấn đề dân số
 - 3.3.3. Vấn đề tồn tại trong hợp tác quốc tế giải quyết vấn đề dân số

4. Môi trường

- 4.1. Khái quát về môi trường
 - 4.1.1. Khái niệm môi trường và một số khái niệm liên quan
 - 4.1.2. Thành phần của môi trường
 - 4.1.3. Quan niệm khác nhau về quan hệ môi trường-con người-phát triển
- 4.2. Nội dung vấn đề môi trường
 - 4.2.1. Nguyên nhân – Tác động của con người
 - 4.2.2. Thực trạng xuống cấp môi trường hiện nay
 - 4.2.3. Hậu quả của sự xuống cấp môi trường
- 4.3. Hợp tác quốc tế trong bảo vệ môi trường
 - 4.3.1. Nội dung hợp tác quốc tế trong vấn đề môi trường
 - 4.3.2. Hình thức hợp tác quốc tế trong vấn đề môi trường
 - 4.3.3. Vấn đề tồn tại trong hợp tác quốc tế giải quyết vấn đề môi trường

5. Tội phạm quốc tế

- 5.1. Khái quát về tội phạm quốc tế
 - 5.1.1. Khái niệm tội phạm quốc tế
 - 5.1.2. Phân loại tội phạm quốc tế
 - 5.1.3. Quá trình phát triển tội phạm quốc tế
- 5.2. Nội dung vấn đề tội phạm quốc tế
 - 5.2.1. Nguyên nhân và điều kiện của sự gia tăng tội phạm quốc tế
 - 5.2.2. Tình hình tội phạm quốc tế hiện nay
 - 5.2.3. Tác hại của tội phạm quốc tế

- 5.3. Hợp tác quốc tế trong đấu tranh phòng chống tội phạm quốc tế
 - 5.3.1. Nội dung hợp tác quốc tế trong vấn đề phòng chống tội phạm quốc tế
 - 5.3.2. Hình thức hợp tác quốc tế trong vấn đề phòng chống tội phạm quốc tế
 - 4.3.3. Vấn đề tồn tại trong hợp tác quốc tế đấu tranh phòng chống tội phạm quốc tế

6. Năng lượng

- 6.1. Khái quát về năng lượng
 - 6.1.1. Khái niệm năng lượng
 - 6.1.2. Phân loại năng lượng
 - 6.1.3. Quá trình sử dụng năng lượng
 - 6.1.4. Vài nét về dầu mỏ
- 6.2. Nội dung vấn đề
 - 6.2.1. Nguyên nhân của nguy cơ cạn kiệt năng lượng truyền thống
 - 6.2.2. Tình hình khai thác và sử dụng năng lượng hiện nay
 - 6.2.3. Hậu quả của nguy cơ cạn kiệt năng lượng
- 6.3. Hợp tác quốc tế trong lĩnh vực năng lượng
 - 6.3.1. Nội dung hợp tác quốc tế trong vấn đề năng lượng
 - 6.3.2. Hình thức hợp tác quốc tế trong vấn đề năng lượng
 - 6.3.3. Vấn đề tồn tại trong hợp tác quốc tế giải quyết vấn đề năng lượng

7. Đối nghèo

- 7.1. Khái quát về đối nghèo
 - 7.1.1. Khái niệm và nội dung đối nghèo
 - 7.1.2. Phân loại đối nghèo
 - 7.1.3. Vài nét về nạn đói
- 7.2. Nội dung vấn đề đối nghèo
 - 7.2.1. Nguyên nhân đối nghèo
 - 7.2.2. Tình trạng đối nghèo hiện nay

7.2.3. Hậu quả của tình trạng đói nghèo

7.3. Hợp tác quốc tế trong lĩnh vực xoá đói giảm nghèo

7.3.1. Nội dung hợp tác quốc tế trong vấn đề đói nghèo

7.3.2. Hình thức hợp tác quốc tế trong vấn đề đói nghèo

7.3.3. Vấn đề tồn tại trong hợp tác quốc tế giải quyết vấn đề đói nghèo

8. Tổng kết

6. Học liệu

- Học liệu bắt buộc:

1. Nguyễn Trọng Chuẩn, *Những vấn đề toàn cầu trong hai thập niên đầu thế kỷ XXI*, Nxb CTQG, Hà Nội 2006
2. Vương Dật Châu (Chủ biên), *An ninh quốc tế trong thời đại toàn cầu hoá*, Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội 2004
3. Hoàng Khắc Nam, *Bài giảng Các vấn đề toàn cầu*, Khoa Quốc tế học, Trường ĐHKHXH&NV, Hà Nội 2007

- Học liệu tham khảo:

4. Học viện Chính trị Quốc gia Hồ Chí Minh, *Về thời đại ngày nay và những vấn đề toàn cầu*, trong tập bài giảng Một số vấn đề về Quan hệ quốc tế, Hà Nội 1997
5. Đỗ Minh Hợp & Nguyễn Kim Lai, *Những vấn đề toàn cầu trong thời đại ngày nay*, Nxb Giáo dục, Hà Nội 2005
6. Nguyễn Trần Quế, *Những vấn đề toàn cầu ngày nay*, Nxb KHXH, Hà Nội 1999
7. Viện Khoa học Công an, *Đánh giá chiến lược các điểm nóng và cơ cấu lực lượng thế giới*, Nxb Công an nhân dân, Hà Nội 1996
8. World Bank, *World Development Report* (năm mới nhất)
9. James E. Hart & Mark Owen Lombardi, *Taking Side: Clashing Views on Controversial Global Issues*, McGraw-Hill/Dushkin, Iowa 2005
10. Richard W. Mansbach, *Global Puzzle: Issues and Actors in World Politics*, Houghton Mifflin Company, Boston 1997
11. Virginia D. Abernethy, *Population Politics*, Plenum Publishing Corporation, New York 1993

12. Seom Brown, *New Forces Old Forces and the Future of World Politics*, Harper Collins College Publishers, New York 1995

7. Hình thức tổ chức dạy học cụ thể

Tuần	Nội dung chính	Tài liệu chính cần đọc	Ghi chú
Tuần 1	1.1. Dấu hiệu của vấn đề toàn cầu 1.2. Khái niệm các vấn đề toàn cầu 1.3. Mục đích nghiên cứu các vấn đề toàn cầu 1.4. Quá trình phát triển nhận thức về các vấn đề toàn cầu 1.5. Danh mục các vấn đề toàn cầu	Những vấn đề toàn cầu trong hai thập niên đầu thế kỷ XXI Bài giảng Các vấn đề toàn cầu	
Tuần 2	2.1. Khái quát về vũ khí huỷ diệt hàng loạt 2.2. Nội dung vấn đề vũ khí huỷ diệt hàng loạt 2.3. Hợp tác quốc tế trong giải trừ vũ khí huỷ diệt hàng loạt	Bài giảng Các vấn đề toàn cầu	
Tuần 3	3.1. Khái quát về dân số 3.2. Nội dung vấn đề dân số 3.3. Hợp tác quốc tế trong vấn đề dân số	Những vấn đề toàn cầu trong hai thập niên đầu thế kỷ XXI	
Tuần 4	4.1. Khái quát về môi trường 4.2. Nội dung vấn đề môi trường 4.3. Hợp tác quốc tế trong bảo vệ môi trường	Những vấn đề toàn cầu trong hai thập niên đầu thế kỷ XXI	
Tuần 5	5.1. Khái quát về tội	An ninh quốc tế trong	

	phạm quốc tế 5.2. Nội dung vấn đề tội phạm quốc tế 5.3. Hợp tác quốc tế trong đấu tranh phòng chống tội phạm quốc tế	thời đại toàn cầu hoá	
Tuần 6	6.1. Khái quát về năng lượng 6.2. Nội dung vấn đề 6.3. Hợp tác quốc tế trong lĩnh vực năng lượng	Những vấn đề toàn cầu trong hai thập niên đầu thế kỷ XXI	
Tuần 7	7.1. Khái quát về đói nghèo 7.2. Nội dung vấn đề đói nghèo 7.3. Hợp tác quốc tế trong lĩnh vực xoá đói giảm nghèo	Những vấn đề toàn cầu trong hai thập niên đầu thế kỷ XXI	
Tuần 8	Tổng kết		

8. Chính sách đối với học phần và các yêu cầu khác của giảng viên

- Sinh viên đi học đầy đủ, đúng giờ (không được phép vắng mặt quá 20% số giờ lên lớp).
- Tích cực tham gia các buổi thảo luận được tổ chức.
- Sinh viên phải hoàn thành việc đọc và chuẩn bị tài liệu được yêu cầu trước mỗi buổi học.
- Tham gia đầy đủ và tích cực các buổi hoạt động theo nhóm.
- Khuyến khích sinh viên trao đổi thường xuyên với giảng viên về nội dung và các tài liệu liên quan đến môn học, về phương pháp giảng bài và cách thức kiểm tra, đánh giá, thi cử.
- Thường xuyên cập nhật các thông tin liên quan đến các vấn đề toàn cầu và các hoạt động đối phó của thế giới bằng cách xem, nghe, đọc các bản tin thời thời sự, truy cập Internet thường xuyên, đọc các tạp chí chuyên ngành,...

9. Phương pháp, hình thức kiểm tra – đánh giá kết quả học tập học phần

9.1. Kiểm tra – đánh giá thường xuyên 10%

9.2. Kiểm tra đánh giá định kỳ

- Bài giữa kỳ (bài viết trên lớp): 30%

- Bài kiểm tra cuối kỳ (Thi vấn đáp hoặc trắc nghiệm sau khi đã hoàn thành các điểm thành phần) 60%

KHOA

BỘ MÔN

GIẢNG VIÊN

*TS. Nguyễn Thị Thùy
Trang*

*GS. TS. Hoàng Khắc
Nam*

*GS. TS. Hoàng Khắc
Nam*